

Triedený zber na Základnej škole Družstevná pri Hornáde

Exkurzia na zberný dvor žiakom objasní mnohé otázky o odpadoch

Výhodou toho, že sme začínali s kartónovými krabicami bolo aj to, že deti veľmi rýchlo pochopili, že ak si chcú udržať krabice čisté a pekné, môžu do nich vhadzovať len čisté suroviny, lebo akonáhle hodili niečo špinavé, tak tú krabicu znehodnotili. Krabice sme používali počas 1. roku triedenia. Neskôr tak, že si deti doniesli vedrá od farieb, namaľovali a ozdobili si ich, čím sa učili v podstate znovupoužívaniu už existujúcich vecí.

Prvý, druhý a tretí rok sme sa zamerali na to, aby sa deti naučili správne rozlišovať jednotlivé komodity – teda aby sa naučili správne triediť. Inak povedané zameriavali sme sa predovšetkým na kvalitu.

1. Ako ste postupovali pri zavedení triedeného zberu na škole?

Keď sme zavádzali separovaný zber, museli sme byť veľmi opatrní, bola to jedna z prvých aktivít väčšieho rozsahu, ktoré zaraďujeme medzi významné prelomové a systémové environmentálne zmeny na našej škole.

Naším cieľom bolo nadchnúť všetkých pre vec a nie znechutiť. Takže sme si povedali: „Pomaly ďalej zájdeš“. Jednoducho sme to brali ako hru, ako niečo nové, čo skúsime jednoducho a nenásilne tak, aby to nezablokovalo ľudí, aby s tým ľudia mali čo najmenej práce, aby zistili že to nie je nič zaťažujúce, ba dokonca ani žiadna práca navyše. Nakoľko sme našimi odpadmi nechceli zaťažovať pani upratovačky, neuvažovali sme o inom riešení, ako o takom, že sa o svoje odpady budeme starať sami, pretože sú to naše odpady a my sme za ne zodpovední. Robili sme rôzne aktivity, hry, poznávačky odpadov, aby deti vedeli rozoznávať papier, plasty, kovy, sklo, tetrapaky, bioodpad, nebezpečný odpad a aby poznali problematiku odpadov viac do hĺbky a v súvislostiach. Začínali sme bez akejkoľvek finančnej dotácie, nádoby - krabice na separovaný zber v triedach si žiaci vyrobili sami. Motivovali sme ich vyhlásením súťaže medzi triedami.

Veľkou výhodou na našej škole bolo to, že sme mali od začiatku nadštandardné pochopenie pre environmentálne aktivity zo strany vedenia školy. Rozvrh hodín bol nastavený tak, že sa dotriedňovanie surovín mohlo prvé roky realizovať počas vyučovania v rámci predmetu pracovné vyučovanie.

Vrátim sa ešte na začiatok. Pátrali sme po tom, ako to urobiť tak, aby od nás mohli odberatelia odobrať čo najviac zložiek. Po prvej konzultácii nám bolo oznámené, že od nás odoberú len PET-fľaše a papier. S tým sme sa samozrejme neuspokojili a začali sme rokovať s firmou, ktorá robila separovaný zber v obci. Dozvedeli sme sa, že jediným problémom, je pre nich dotriedňovanie. Tak sme začali dotriedňovať. Vyškolili sme Ekohliadku, ktorá papier dotriedňovala na papier, kartón, PET-fľaše podľa farieb na modré, zelené, číre, ružové a žlté, fólie na číre a farebné, vrchnáčky osobitne a potom polypropylén a polystyrén – to sme ich naučili rozoznávať. Potom kovy a tetrapaky. Sklo má školník u seba. Bioodpad sa vynáša na kompostovisko raz do týždňa - slúžia naň vedierka centrálné umiestnené na chodbách. S takto vytriedenými surovinami sme potom už nemali pri odovzdávaní problém.

2. Ako ste naučili žiakov triediť? Akými aktivitami ste dosiahli ich záujem a ich zapojenie do tejto aktivity na škole?

nie je nikdy, lebo vždy sa medzi žiakmi nachádzajú aj tí nedisciplinovaní... Ale za 6 rokov sme sa postupne dopracovali k tomu, že väčšina detí berie triedenie odpadu ako základné pravidlo slušnosti a samozrejmosť, ktorá jednoducho patrí do života našej školy.

Tie triedy, ktoré vyhrali (teda získali najväčší počet bodov za kvalitný triedený zber, majú po dohode s vedením školy buď deň voľna alebo idú niekde na výlet, na exkurziu.) To majú najradšej, keď môžu niekam vypadnúť zo školy a ostatní sa musia učiť. Keď môžu niekam ísť a niečo zažiť. Snažili sme sa organizovať také podujatia, ktoré mali environmentálny charakter, mohli ich niečo nové naučiť, pomohli im niečo nové zažiť. Takéto odmeny boli najobľúbenejšie a u žiakov sa stretli s pozitívnym ohlasom. Radi to robíme v spolupráci s občianskymi združeniami Priateľmi Zeme –SPZ, Sosna, Tatry. Zvlášť aktívnych žiakov odmeňujeme tiež výletmi, knihami alebo hrami, pomocou ktorých sa zdokonaľujú, získavajú nové vedomosti a zručnosti.

Každý si ale musí systém, ktorý zvolí pre svoju školu otestovať v praxi sám. Aj my sme to tak robili a každý rok sme na základe skúseností z praxe do triedeného zberu aplikovali zmeny, ktoré zvyšovali jeho efektívnosť. (Napri. na začiatku sme vedierko na bioodpad mali

v každej triede, ale prax ukázala, že to bolo zbytočné, pretože sa bioodpadu v triede veľmi málo vyprodukovalo a pozerat' sa na tých pár zhnednutých ohryzkov či šupiek od banánov počas celého týždňa nebolo príjemné. Musel by sa vynášať častejšie a s tým sme sa u detí nestretli s pochopením. Osvedčili sa nám centrálné vedierka na chodbách s intervalom vynášania 1x do týždňa.

Nádoby na triedený zber umiestnené na chodbe

Až potom, čo sa deti naučili správne triediť, sme začali vychovávať deti aj ohľadom kvantity. Začali sme im vstúpovať hierarchiu nakladania s odpadmi. Od minimalizácie, cez znovupoužívanie a triedenie pre recykláciu.

Postupne sme sa dopracovali k nasledovnému systému bodovania triedeného zberu takto: V triedach sú 3 vedierka – na papier modré, na tetrapaky a kovy červené a žlté je na plast. V triedach majú ešte čierne vedierko, ktoré slúži na zmesný odpad, taký, ktorý putuje potom do spaľovne. Takže každé vedierko má potencionálne 10 bodov. To v praxi znamená, že 10 bodov dostane trieda za každé vedierko, v ktorom sa nachádzajú správne vytriedené suroviny. Inak povedané vedierko dostane 10 bodov len vtedy, keď v papieri je len papier, v plastoch len plasty, v tetrapakoch len tetrapaky.... ak sa v niektorom vedierku vyskytne komodita ktorá tam nepatrí, strhne sa taký počet bodov, koľko nesprávnych surovín sa vo vedierku našlo.

/Príklad: Ak sa vo vedierku na papier vyskytuje jeden plastový sáčok tak to už potom nie je 10 ale 9 bodov, alebo ak sa v tetrapakoch vyskytnú 3 papiere, bude to za dané vedierko už len 7 bodov./

Bodujeme aj čierne vedierko- teda vedierko na zmesný odpad a za každú surovinu, ktorá sa v ňom nachádza a mohla by byť v triedenom zbere sa strhne 1 bod.

Keď sme začínali, mali sme aj také triedy, ktoré sa dostali až do mínusových hodnôt v bodovaní, lebo mali vedierka domiešané. Deti si nato zvykli, no 100 % úspešnosť

Žiaci, ktorí sú dobrovoľnými členmi Ekohliadky, odnášajú vytriedený odpad z tried do suterénu, na dotriedenie

Mali sme naozaj veľmi šikovného rómskeho chlapca, ktorý bol v začiatkoch mojou pravou rukou. Vymenovali sme ho za asistenta triedeného zberu. Všetkým, členom ekohliadky sme vyrobili kartičky s názvom EKOHLIADKA a jeho menom a fotografiou. Tieto kartičky si žiaci pripínali na oblečenie, keď chodili po vedierka do tried. Dávalo im to pocit dôležitosti a prispievalo to aj k zvyšovaniu zodpovednosti, pretože ak člen ekohliadky porušil pravidlá, alebo sa nesprával slušne, bola mu kartička na nejaký čas odobratá. Držiteľia takejto kartičky totižto mohli vojsť počas vyučovania do tried a vyrušiť priebeh hodiny. Takéto privilégium ostatní nemali. Táto aktivita, učila deti aj základným pravidlám slušnosti a disciplíny, pretože keď vošli do triedy, slušne povedali: Dobrý deň, prepáčte že vyrušujeme, prišli sme pre separovaný zber. Potom zobrali vedierka a odišli ich do suterénu dotriediť. Po celý čas sa museli správať slušne a po tichu. Keď sa vrátili s prázdnyimi vedierkami a položili ich na svoje miesto, trieda im za odmenu zatlieskala. To bola pre nich spätná väzba, že si ich ostatní žiaci za ich službu vážia a týmto spôsobom im ďakujú. A to malo veľký význam pre ich motiváciu.

Tento rok (2009/2010) sme sa dostali do inej situácie a boli sme nútení celý fungujúci systém pozmeniť. Pretože reforma zmenila osnovy, vznikli nové predmety a zmenil sa aj rozvrh a časová dotácia na jednotlivé hodiny, nemáme taký priestor na vyučovanie ako v minulosti. Preto testujeme nový systém. Členovia ekohliadky dnes fungujú na škole ako dobrovoľníci, takže v rámci svojich dobrovoľníckych aktivít v piatok po vyučovaní realizujú dotriedzovanie. Ostatné deti pomáhajú tak, že týždenníci z každej triedy na konci týždňa prinesú svoje vedierka dole do suterénu. Ekohliadka to vytriedi, pani upratovačka tieto vedierka umyje a v pondelok ráno si ich deti odnesú späť do tried.

3. Čo by ste odporučili škole, ktorá sa chystá zaviesť triedený zber?

Nádoba na biologický odpad

Musí byť líder, niekto kto to na škole naštartuje a udržuje, nejaký zaniatý pedagóg, niekto kto bez nároku na odmenu je ochotný tomu venovať čas a energiu. Často jediným ocenením týchto pedagógov je morálne ocenenie a dobrý

pocit z vykonanej práce, z diela, ktoré sa darí. Zo začiatku sa treba rátať s negatívnym postojom a rôznymi pripomienkami zo strany kolegov alebo aj žiakov. Musí to byť človek, ktorého to neodradí. Doslova si musí uvedomiť, že sa bude hrať v odpadoch, kým to ostatných naučí. Všeličo v tých vedierkach zo začiatku bude (aj nechutné možno aj plesnivé) a nebude to príjemná práca ale keď máte cieľ, trpezlivosť a vytrvalosť, dokážete to!

Akcia v areáli školy v rámci ktorej sa žiaci venujú rôznym environmentálnym aktivitám

Podpora vedenia. Je to veľká výhra, ak vedenie túto aktivitu podporuje a nekladie prekážky. Ak to funguje tak, že dá tejto aktivite „zelenú“, že sa bude snažiť vytvárať možnosti ako priestorové, tak aj časové a potom aj finančné. Lebo deti je treba aj odmeniť, motivovať a chváliť.

Potom to chce **vytrvalosť a kreativitu** - vymýšľať novú motiváciu, zážitkové aktivity, exkurzie, výlety, pobyty v prírode, brigády a veľa veľa chváliť.

Byť dôsledný. To znamená, že neustále o tom hovoriť, upozorňovať, všímať si to, dávať triedam spätnú väzbu, kontrolovať monitorovať, vyhodnocovať, odmeňovať. Musí tam byť úzka spolupráca koordinátora s deťmi. (Ak sa stalo, že ekohliadka našla vo vedierku vyliaty plesnivý jogurt, vzali sme to vedierko a ukázali sme ho každému v triede, dali sme deťom doslova pričuchnúť k tomu, čo vyprodukovali. Dvihali sa im žalúdky, ale bolo dôležité vidieť, aké dôsledky má ich práca. Potom si takéto vedierko museli sami umyť a to nebolo veru príjemné. Ak sa chceli v budúcnosti takejto situácii vyhnúť, museli sa zamyslieť nad kvalitou svojho triedenia.

Ísť príkladom – a to považujem za nesmierne dôležité! **Pretože ak chceme zapaľovať, musíme sami horieť.**

Ing. Eva Moňoková

Koordinátorka Environmentálnej výchovy

Základná škola Družstevná pri Hornáde

Triedený zber na Základnej škole, Ul. T. J. Moussona 4 v Michalovciach

Rovesnícke vzdelávanie: členky ekologického krúžku si pripravili prezentáciu o odpade s názornými ukázkami, preškolili v rámci triednických hodín triedu po triede

rok aj triedenie plastov a tetrapakov v triedach do osobitných krabíc. Keďže pre upratovačky by toho už bolo veľa, dohodli sme sa na porade, že vždy týždenníci triedy, po skončení vyučovania, tento vytriedený odpad vysypú do triedeného odpadu na chodbách (tam nám pán školník urobil stojany na vrecia s krytmi, aby to nesmrdelo). Keď sú vrecia plné, upratovačky ich dajú do jednej miestnosti a raz týždenne ich Technické služby mesta Michalovce odvážajú na zberný dvor. Realizujeme aj zber použitých alkalických batérií, na chodbe pri vstupe do budovy je na to určená krabica.

Takto postupne sme začali triediť aj plasty a tetrapaky. Teraz máme v odpadkových košoch asi jednu tretinu z toho, čo tam bolo pred piatimi rokmi.

1. Ako ste postupovali pri zavedení triedeného zberu na škole?

Začali sme po prihlásení do projektu Zelená škola z iniciatívy koordinátorky environmentálnej výchovy a vedenia našej školy. V odpadkových košoch bolo veľké množstvo odpadu a nezmestilo sa to tam. Po vstupe do projektu Zelená škola sme dostali návod ako si urobiť prieskum, koľko a akého odpadu máme v košoch. Zistili sme, že najviac tam je papiera, asi polovica. Tak sme sa rozhodli dávať ten papier osobitne. Postupne sme to začali robiť aj pre našu prírodu, lebo sme sa čoraz viac zaujímali, koľko stromov ušetríme triedením, načo je to dobré, koľko energie tým šetríme a podobne.

Papier sme začali triediť do krabíc v triedach a kabinetoch, tie potom pani upratovačky vysypávali do osobitných vriec. Keď sme videli, že to ide, zaviedli sme na ďalší

Nádoby na triedený zber, ktoré si vyrobili sami žiaci

2. Ako ste naučili žiakov triediť? Akými aktivitami ste dosiahli ich záujem a ich zapojenie do tejto aktivity na škole?

Medzi také najdôležitejšie aktivity patrilo rovesnícke vzdelávanie (členky ekologického krúžku si pripravili prezentáciu o odpade, množstvo odpadu a názornými ukážkami, preškolili o odpade v rámci triednických hodín triedu po triede).

Triedenie odpadu v triedach pravidelne kontrolujú eko hliadky, bodujú to a následne vyhodnocujú na nástenke a v školskom rozhlase. Hodnotenie triedeného zberu sme začali len tento školský rok (2009/2010). Bodujeme kvalitu triedenia. Ekohliadky chodia na kontrolu naschvál počas vyučovacích hodín, kedy sú všetci žiaci v triede a ticho, aby im hneď vytkli chyby a ukázali nesprávne vytriedený odpad. Najlepší sú v závere školského roka vyhodnotení v rozhlase a na nástenke. Čo dostanú? To si zvyknú navrhovať žiaci. Keďže nie sú peniaze na finančné odmeny, väčšinou deti chcú Deň podľa seba (oni v jeden deň učia učiteľov).

Triedni učitelia venovali tejto problematike pozornosť na triednických hodinách.

Každý mesiac máme na hlavnej chodbe školy pripravený infostánok o odpade, ktorý pripravujú žiaci jednotlivých ročníkov. Infostánky sú väčšinou o podávaní informácií, prípadne o praktických ukážkach, napr. ako vyrobiť recyklovaný papier, ako správne triediť, získané vedomosti si potom môžu žiaci overiť pri súťažiach.

Nádoby na triedený zber, ktoré si vyrobili sami žiaci

Na škole prebehla medzi všetkými triedami súťaž o odpade, kde pani učiteľky pripravili teoretické i praktické otázky. Robíme to viackrát do roka, environmentálna jeseň a jar, deň Zeme a podobne.

Organizujeme pravidelne burzy výrobkov z odpadového materiálu. Tieto výrobky pripravujeme na hodinách výtvarnej, technickej výchovy, na triednických hodinách, samostatne doma, rodičia s deťmi, podľa triedy. Každý triedny si to zabezpečí podľa svojich možností. Jednoducho je to dobrovoľné, ktorá trieda chce, zapojí sa.

Žiaci sa taktiež naučia, čo robiť s biologickým odpadom

3. Čo by ste odporučili škole, ktorá sa chystá zaviesť triedený zber?

Musí byť veľmi dobrá spolupráca s vedením školy, tak ako je to u nás, vedenie musí tieto aktivity podporovať. Musí o nich vedieť celá škola, pravidelne informovať učiteľov na poradách, rodičov na rodičovských združeniach, žiakov cez školský rozhlas, pripravovať kampane a osvetu. Veľmi sa nám osvedčilo aktívne zapájať žiakov, poverovať ich rôznymi úlohami, nech oni sami kontrolujú či to robia správne. Výsledky triedenia odpadov verejne a konkrétne zverejňovať na nástenke, v školskom časopise a rozhlase.

Lenka Paľová

Koordinátorka environmentálnej výchovy

Triedený zber na Základnej škole s materskou školou v Palíne

Ako sa dá odpad využiť si žiaci vyskúšajú pri tvorivých aktivitách

1. Ako ste postupovali pri zavedení triedeného zberu na škole?

V školskom roku 2007/2008 sa naša škola zapojila do certifikačno-vzdelávacieho programu **Zelená škola**, ktorý je súčasťou celosvetovej siete Eco-School. Jednou z oblastí, na ktoré sa projekt zamerával boli aj odpady. Na škole sme k zberu papiera pridali aj triedenie papiera, tetrapakov, PET fliaš, batérií a tenkostenného hliníka. Zakúpili sme koše na tetrapaky a PET fľaše, ktoré sme umiestnili na chodby. V triedach žiaci mali krabice, do ktorých triedili

papier. Vytriedený odpad sa vyvážal podľa stanoveného harmonogramu v obci. Boxy na triedenie batérií sme umiestnili do vestibulu a tenkostenný hliník žiaci nosili koordinátorke projektu.

V školskom roku 2008/2009 sme pridali v triedach ďalšie koše na triedenie plastov a bioodpadu. Zhotovili sme kompostovisko, do ktorého sa nosí vytriedený bioodpad. Zber ostatných komodít pokračoval.

V školskom roku 2009/2010 triedime papier - krabice v triedach, plasty - koše v triedach, bioodpad - koše v triedach, Pet Fľaše a tetrapaky - koše na chodbách, batérie - recykloboxy na chodbe, tenkostenný hliník žiaci nosia koordinátorke ENV.

Zaviedli sme obojstranné používanie papiera na škole, či už ako „šmiráky“ alebo aj ako papiere na písomky.

2. Ako ste naučili žiakov triediť? Akými aktivitami ste dosiahli ich záujem a ich zapojenie do tejto aktivity na škole?

Postupne sme zavádzali nové komodity na triedenie odpadu. Netriedili sme všetko naraz. **Počas blokovej výučby** žiaci mali hodiny, na ktorých sa učili ako správne triediť odpad. Pri zhotovovaní plagátov a prezentácií sa museli naučiť, ktorá komodita kde patrí, aby mohli správne odprezentovať svoju prácu. Takisto sa učili o význame triedenia, o recyklácii. Na záver blokovej výučby majú žiaci súťaže, kde súťažia medzi sebou jednotlivé triedy. Jedným zo stanovíšť je aj smetisko, kde žiaci musia vytriediť odpad, ktorý im pripravíme a to do krabíc podľa farby.

Zo začiatku bolo pre žiakov ťažké získať si návyk, ale postupom času sa zdokonaľovali, **učitelia na dozore** ich upozorňovali na správne triedenie odpadu. Aj žiaci sa pýtajú, ak si nie sú istí, kam, do ktorého koša majú odhodiť odpad.

Bola vyhlásená **súťaž v zbere papiera** o najlepšieho individuálneho zberača a najlepší kolektív.

3. Čo by ste odporučili škole, ktorá sa chystá zaviesť triedený zber?

Zaviesť deti na riadenú skládku komunálneho odpadu, aby videli, kde všetok odpad z ich košov smeruje.

Zaviesť ich do prírody, aby videli čierne skládky a odstránili ich.

Ukázať žiakom význam triedenia - zaviesť ich na miesto, kde sa vyrábajú výrobky z recyklovaného materiálu, aby videli zmysel triedenia.

Kto rozmýšľa nad triedením odpadu, musí to naozaj chcieť a musí sa tak správať a nie len o tom rozprávať. Ak učiteľka učí žiakov ako triediť odpad a šupku z banánu hodí do komunálneho odpadu namiesto do koša s bioodpadom, tak ju žiaci nebudú brať vážne.

Veľmi dôležitý je postoj vedenia k triedeniu a takisto aj učiteľov. Je potrebné, aby aj učitelia videli zmysel v triedení odpadov a snažili sa neustále o napomínanie žiakov pri triedení, ak vidia, že žiaci netriedia tak ako by mali.

RNDr. Ľubica Moskaľová

koordinátorka environmentálnej výchovy

Exkurzia na skládku je pre mnohých žiakov silný zážitok

Triedený zber na Základnej škole Vojčice

Žiaci triedia uzávery z PET fliaš podľa farby.
Ďalej ich využijú ako materiál pri tvorivých aktivitách.

1. Ako ste postupovali pri zavedení triedeného zberu na škole?

Odpad sme začali triediť pred tromi rokmi, keď sme sa zapojili do programu Zelená škola, v rámci ktorého je jednou z tém práve téma odpad. Taktiež sme v rámci projektu Na skládky nie sme krátki zmapovali nelegálne skládky odpadu v obci a zistili sme, že odpad je naozaj veľký problém.

Najprv sme so žiakmi - členmi krúžku Bioklub, zisťovali naše možnosti (ktoré komodity môžeme triediť, pre ktoré máme odberateľov, aké sú podmienky ich zberu a odvozu).

Oslovili sme Obecný úrad Vojčice a odberateľov a zistili, že môžeme triediť plasty, papier, bioodpad a použité batérie.

Potrebovali sme aj materiálne zabezpečenie - zberné nádoby - preto sme uskutočnili celoškolský zber papiera a zo získaných financií sme zakúpili do tried zberné nádoby. Nádobu na zber batérií nám dodala odberateľská spoločnosť.

2. Ako ste naučili žiakov triediť? Akými aktivitami ste dosiahli ich záujem a ich zapojenie do tejto aktivity na škole?

Členovia Bioklubu školili spolužiakov, rozdávali do tried zberné nádoby a letáky

Najprv sa vyškolili členovia Bioklubu (ako triediť, prečo) a potom sme uskutočnili informačnú kampaň, v rámci ktorej členovia Bioklubu školili spolužiakov, rozdávali do tried zberné nádoby, odlišené názvami a farebným pásom, ako aj informačné letáky (čo patrí do ktorej nádoby).

Na "módnej" prehliadke prezentujú žiaci vlastné výtvy z vytriedeného odpadu

Zároveň sme urobili výstavu fotografií nelegálnych skládok v obci. Vysvetľovali sme, prečo môžu vyhodnené batérie ohroziť naše zdravie.

Žiakov motivujú i súťaže, v ktorých si prakticky vyskúšajú znalosti o triedení odpadov

V školskom roku 2008/2009 sme začali vyhodnocovať triedenie odpadu v triedach (v nepravidelných intervaloch, cca raz za 14 dní chodia "spojky" - členovia Bioklubu a koordinátorka Environmentálnej výchovy po triedach a kontrolujú triedenie, zároveň upozorňujú na chyby), zistené údaje zapisujeme na nástenku (formou znakov - veľmi dobre, dobre, ale môže byť aj lepšie, nabudúce to určite bude lepšie)

Zapojili sme sa tiež do Týždňa pre odpady Priateľov Zeme - SPZ, v rámci ktorého žiaci vymysleli súťaže o triedení pre ostatných spolužiakov, kde žiaci prakticky dokazovali, ako vedú triediť (víťazi boli odmenení cenami). Súčasťou bola aj módna prehliadka šiat z odpadových materiálov.

Starším žiakom sme premietli film o triedení a jeho význame.

Začali sme vyhodnocovať aj množstvo vyprodukovaného odpadu v škole (raz za štvrtrok vážime množstvo triedeného aj zmesného odpadu vyprodukovaného za týždeň a údaje zverejňujeme na nástenke, aby žiaci videli, či sa množstvo zmesného odpadu znižuje alebo zvyšuje).

3. Čo by ste odporučili škole, ktorá sa chystá zaviesť triedený zber?

Informačný stánok členov Bioklubu, ktorí školia o odpadoch a triedenom zbere ostatných spolužiakov

Musí existovať aspoň 1 zanietená osoba pre triedený zber, ktorá namotivuje žiakov i dospelých a je pre ostatných príkladom.

Je nutné presvedčiť aj upratovačky, školníka, kuchárky (ak deti začnú triediť a upratovačka to zosype do jedného vreca, môžete začať odznova a oveľa ťažšie deti presvedčíte).

Je nevyhnutné získať podporu vedenia školy (musí byť všetkým jasné, že to nie je aktivita jedného učiteľa, ale celej školy).

Je potrebné pripraviť sa na dlhodobý proces a na to, že ťažšie je presvedčiť dospelých, ako žiakov.

Mgr. Kvetoslava Siládiová

Koordinátorka Environmentálnej výchovy

ZŠ Vojčice

Obrázok vytvorený z uzáverov PET fliaš

